



תּוֹסֵפֶת א יוֹמִית

בְּהַנְהִיחַ חֲדָשָׁה לְפִי נִסְחָאוֹת מְדִיקוֹת וּבְנִקּוֹד מְלֵא

כְּפִי תִקְנֵת וְהַדְרַכַּת

מָרְן מוֹהֲרָא"ש זי"ע

הַלְמוּד לְשָׁבוּעַ פְּרִשְׁת בְּשִׁלְחָ: ז' - יג שְׁבֻט תִּשְׁע"ו

מִסְכַּת פְּתוּבוֹת (א - ז)

יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי יְשִׁיבָה דְחֶסֶדִי בְרֶסֶלֶב



יוֹם רֵאשׁוֹן, ז' שְׁבַט תּשׁע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פָּרָק
ט'

ירושלמי

ביצה ט

בבלי

גטין לה

הַרְיֵנִי לוֹמֵד לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרְיֵנִי מִזֵּכָה בְּלִמּוּדֵי לַעֲלוּי נִשְׁמַת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מְנַחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׂתַמְקֵן לַמּוֹד זָה.

מִסַּכַּת כְּתוּבוֹת פָּרָק רֵאשׁוֹן

א. מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ: 'בְּתוֹלָה נִשְׂאֵת לְיוֹם הַרְבִּיעִי? שָׁאֵם הִיָּה לוֹ
טַעֲנַת בְּתוּלִים, הִיָּה מִשְׁפִּים לְבֵית דִּין. אִם כֵּן, תִּנָּשֵׂא בְּאֶחָד
בְּשַׁבָּת? אֵלֹא כִּדִּי שִׁיתְקֵן צָרְכֵי כָּל יְמוֹת הַשַּׁבָּת, הִתְקִינוּ שִׁיְהִי
נוֹשֵׂא אוֹתָהּ בְּרַבִּיעִי, וּמִסְכָּנָה וְהִילָךְ, נִהְגוּ הָעָם לְכַנוֹס
בְּשְׁלִישִׁי, וְלֹא מִחוּ בְיָדָם חֲכָמִים. רָצָה לְכַנוֹס בְּשֵׁנִי – אֵין
שׁוּמְעֵין לוֹ, אִם מִפְּנֵי הָאֲנָס – מִתָּר. וּמִפְּרִישֵׁין אֶת הַחֲתָן מִן
הַכֶּלֶה לְיַלִּי שַׁבָּת תַּחֲלָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה חֲבוּרָה. מִפְּנֵי מָה
אָמְרוּ: 'אֲלֻמָּנָה נִשְׂאֵת בְּחַמִּישִׁי? שָׁאֵם נוֹשֵׂא אוֹתָהּ בְּאֶחָד מִכָּל



ימות השבת – מניחה והולך למלאכתו. התקינו שיהא נושא אותה בחמישי, שיהא בטל שלשה ימים: חמישי, וערב שבת ושבת – שלשה ימי בטלה, נמצא שמח עמה שלשה ימים.

ב. גדול הבא על הקטנה, וקטן שבא על הגדולה, ומכת עץ – כתבתה מאתים. משום רבי יהודה בן אגרא אמרו: איזו קטנה ואיזה קטן? קטן פחות מבן תשע שנים ויום אחד, קטנה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד. הרוצה לעשות כדרך שהכהנים עושים, כגון בת ישראל לכהן, ובת כהן לישראל – עושין. הנושא ונותן בכהונה, והנותן בה תקנה שהתקינו בית דין, בת ישראל לכהן בת כהן לישראל – נותן ארבע מאות זוז.

ג. פקח שנשא חרשת, או שוטה – כתבתן מאתים, מפני שרוצה להחזיק להם את הנכסים. חרש ושוטה שנשאו פקחות, אף על פי שחזר חרש ונתפקח, שוטה ונשתפה – אין להם כתבה. רצו לקיים – נותנין כתבה מנה. עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל, אף על פי שחזר העובד כוכבים ונתגיר, העבד ונשתחרר – אין להן כתבה. רצו לקיים – נותנין





כְּתָבָה מְנָה. יִשְׂרָאֵל הִבָּא עַל הַשְּׁפָחָה וְעַל בַּת עוֹבֵד כּוֹכָבִים,
אִף עַל פִּי שְׁחֻזָּה הַשְּׁפָחָה וְנִשְׁתַּחֲרָה, בַּת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וְנִתְגִּירָה - אֵין לָהֶם כְּתָבָה. רְצָה לְקַיִם - נוֹתֵן כְּתָבָה מְנָה.

ד. בּוֹגְרַת וְאֵילוֹנִית - כְּתָבְתָן מְאֵתִים. נִשְׂאֵת בְּחֻזְקַת שְׁהִיא
כְּשָׂרָה, וְנִמְצָאֵת אֵילוֹנִית - אֵין לָהּ כְּתָבָה. רְצָה לְקַיִם - נוֹתֵן
כְּתָבָה מְנָה.

ה. הִבָּא עַל הַחֲרָשֶׁת, וְעַל הַשׁוֹטָה, וְעַל הַבּוֹגְרַת, וּמַכַּת עֵץ -
אֵין לָהֶן טַעֲנַת בְּתוּלִין. סוּמָא וְאֵילוֹנִית - יֵשׁ לָהֶן טַעֲנַת
בְּתוּלִין. סוּמְכוּס אָמַר מְשׁוּם רַבִּי מְאִיר: סוּמָא - אֵין לָהּ טַעֲנַת
בְּתוּלִין.

ו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בִּיהוּדָה, בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ מְפַשְׁפְּשִׁין¹ אֶת
הַחֲתָן וְאֶת הַכֶּלֶה שְׁלֹשָׁה יָמִים קִדָּם כְּנִיסַתָּן לַחֲפָה, וּבְגָלִיל לֹא
נִהְגּוּ כֵן. בִּיהוּדָה, בְּרֵאשׁוֹנָה, הָיוּ מִיַּחֲדִים אֶת הַחֲתָן וְאֶת הַכֶּלֶה
שְׁעָה אַחַת קִדָּם לַחֲפָה - כְּדֵי שְׂיִהֵא לְבוֹ גַּם בָּהּ. וּבְגָלִיל לֹא

¹ בּוֹדְקִים.





נְהַגוּ כֵּן. בִּיהוּדָה, בְּרֵאשׁוֹנָה, הָיוּ מַעֲמִידִין שְׁנֵי שׁוֹשְׁבֵינִין, אֶחָד מִשָּׁל בֵּית חֲתָן, וְאֶחָד מִשָּׁל בֵּית כְּלָה. וְאִם עַל פִּי כֵּן לֹא הָיוּ מַעֲמִידִין אֶלָּא לְנִשׂוּאִין, וּבְגָלִיל לֹא הָיוּ נוֹהֲגִין כֵּן. בִּיהוּדָה, בְּרֵאשׁוֹנָה, הָיוּ שׁוֹשְׁבֵינִין יְשָׁנִין בְּמָקוֹם שֶׁחֲתָן וְכְלָה יְשָׁנִין. וּבְגָלִיל לֹא הָיוּ נוֹהֲגִין כֵּן. וְכָל שְׁלֹא נָהַג כְּמִנְהַג זֶה – אֵינוֹ יְכוּל לְטַעַן טַעֲנַת בְּתוּלִין.

ז. כְּנִסָּה רֵאשׁוֹן לְשֵׁם נִשׂוּאִין, וַיֵּשׁ לָהּ עֵדִים שְׁלֹא נִסְתְּרָה, אוֹ אֶפְלוֹ נִסְתְּרָה, וַיֵּשׁ לָהּ עֵדִים שְׁלֹא נִתְיַחֲדָה עִמּוֹ כְּדֵי בִיאָה – אֵין הַשְּׁנֵי יְכוּל לְטַעֲוֹן טַעֲנַת בְּתוּלִין. לְפִיכֵךְ, אֵין כְּתַבְתָּהּ אֶלָּא מִנָּה. טַעֲנַת בְּתוּלִין כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם נִסְתְּרָה מִיָּד, לֹא נִסְתְּרָה אֶפְלוֹ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים.

ח. הַמוֹצֵיא שֵׁם רַע וְנִמְצְאוּ עֵדָיו זִוְמָמִין – הוּא לֹקֵה וְנוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זָוָה. וְהַזִּוְמָמִין מְקַדִּימִין לְבֵית הַסְּקִילָה. וְאִם הִיָּתָה יְתוּמָה – הוּא לֹקֵה וְכַתְּבָתָה קִיּוּמָת. וְנוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זָוָה. וְהַזִּוְמָמִין מְקַדִּימִין לְבֵית הַסְּקִילָה, לֹא אָמַר לְעֵדִים שְׁיַעֲדוּ, אֶלָּא שֶׁהֵם בָּאוּ מֵאֲלֵיהֶן וְהַעֲדוּ – הוּא אֵין לֹקֵה וְאֵין נוֹתֵן





אַרְבַּע מֵאוֹת זָוֵז, וְהַזֹּמְמִין מִקְדִּימִין לְבֵית הַסְּקִילָה. זָנְתָה כִּשְׁהִיא נִעְרָה, וּמִשְׁכַּנְגְּרָה הוֹצִיא עָלֶיהָ שֵׁם רַע – הוּא אֵין לוֹקָה, וְאֵין נוֹתֵן אַרְבַּע מֵאוֹת זָוֵז, וְהִיא וְזֹמְמִין מִקְדִּימִין לְבֵית הַסְּקִילָה.

ט. הִיָּתָה מְעַבְרָת, וְאָמְרוּ לָהּ: 'מָה טִיבוֹ שֶׁל עֶבֶר זֶה?' – 'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי, כִּהֵן הוּא!' רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים: נֶאֱמַנְת; שְׂזוֹ עֲדוֹת שְׁהָאִשָּׁה כִּשְׂרָה לָהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֵינָה נֶאֱמַנְת. אָמַר לָהֶם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: אֵי אַתֶּם מוֹדִים בְּשִׁבּוּיָהּ, וַיֵּשׁ לָהּ עֲדִים שְׁנִשְׁבִּית, וְהִיא אוֹמְרַת: 'טְהוֹרָה אָנִי' שְׁאֵינָה נֶאֱמַנְת? אָמְרוּ לוֹ: לֹא! אִם אָמַרְתָּ בְּשִׁבּוּיָהּ שְׁנִשְׁבִּית לְבֵין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, שֵׁישׁ לָהּ עֲדִים, תֹּאמַר בְּזוֹ שְׁאֵין לָהּ עֲדִים? אָמַר לָהֶם: וְכִי מָה עֲדוֹת גְּדוּלָה מְזוֹ, שְׁהָרִי כְּרָסָה בֵּין שְׁנִיָּהּ? אָמְרוּ לוֹ: מִפְּנֵי שָׂרֵב כּוֹתִים פְּרוּצִים בְּעֲרִיּוֹת. אָמַר לָהֶם: אֵין אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס לְעֲרִיּוֹת. בְּמָה דְּבָרִים אָמּוּרִים? בְּעֲדוֹת אִשָּׁה בְּגוֹפָה, אָבַל עֲדוֹת אִשָּׁה בְּכַתָּה – דְּבָרֵי הַכֹּל שְׁהוֹלֵד שְׁתוּקִי.



יום שני, ח' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פרק
"

ירושלמי

ביצה י

בבלי

גטין לו

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת כתבות פרק שני

א. עדים שאמרו: 'מעידין אנחנו בפלוגי שהוא בן גרושה או
בן חלוצה, עובד כוכבים נתין וממזר' - עד שלא נחקרה
עדותן בבית דין, אמרו: 'בדאין אנו' - הרי אלו נאמנין.
משנחקרה עדותן בבית דין, אמרו: 'בדאין אנו' - אין נאמנים.
זהו כללו של דבר: עדים שהעידו לטמא, לטהר, לרחק ולקרב,
לאסור ולהתיר, לפטור ולחייב, עד שלא נחקר עדותן בבית
דין אמרו: 'בדאין אנו' - הרי אלו נאמנין, משנחקרה עדותן
בבית דין אמרו: 'בדאין אנו' - אין נאמנין.



ב. יפה כח שטר מכח עדים, ויפה כח עדים מכח שטר. יפה כח שטר – שהשטר מוציא אשה מבעלה, מה שאין כן בעדים. יפה כח עדים – שהעדים שאמרו: 'מת פלוני' תנשא אשתו. כתוב בשטר: 'מת פלוני' – לא תנשא אשתו. אם אמרו: מה שכתוב בשטר זה שמענו ושכחנו – תנשא אשתו. כותב אדם עדותו בשטר ומעיד עליה אפלו לאחר מאה שנים.

ג. יפה כח שטר מכח כסף, ויפה כח כסף מכח שטר, שהשטר גובה מנכסים משעבדים, מה שאין כן בכסף. יפה כח כסף שהכסף פודה את הערכין ואת החרמין ואת ההקדשות ואת מעשר שני, מה שאין כן בשטר. יפה כח שטר וכסף מכח חזקה, וכח חזקה מכח שטר וכסף. יפה כח שטר וכסף, שהשטר וכסף קונים עבד עברי, מה שאין כן בחזקה. יפה כח חזקה, שאם מכר עשר שדות, כיון שהחזיק באחד מהם – קונה את כלם. אבל לא נתן לו אלא דמי אחת מהן, או לא כתב לו אלא על אחת מהן – לא קנה אלא אותה שדה בלבד.





ד. מאתים לכתולה ומנה לאלמנה, נזק וחצי נזק, תשלומי כפל תשלומי ארבעה וחמשה – כלן אף על פי שאין כתובין בשטר גוברים מנכסים משעבדין.

ה. האשה שאמרה: 'אשת איש אני', וחזרה ואמרה: 'איני אשת איש' – נאמנת, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. אמרה: 'נשבית וטהורה אני, ויש לי עדים שטהורה אני' – אין אומרין נמתין עד שיבואו עדים ויתירוה, אלא מתירין אותה מיד, אם משהותרה באו עדים, ואמרו: נשבית היא – הרי זו לא תנשא, נשבית וטמאה היא, אף על פי שיש לה בנים – תצא. עד אומר: נשבית וטמאה היא, ועד אומר נשבית וטהורה היא. אשה אומרת: נשבית וטמאה היא, ואשה אומרת נשבית וטהורה היא – הרי זו לא תנשא, ואם נשאת – לא תצא.

ו. שתי נשים שנשבו, זאת אומרת: 'אני טמאה וחברתי טהורה', וזאת אומרת: 'אני טמאה וחברתי טהורה' – נאמנת. 'אני טהורה וחברתי טמאה' – אינה נאמנת. 'אני וחברתי





טְמֵאוֹת' – נֶאֱמַנְתָּ עַל עֲצָמָה וְאֵינָה נֶאֱמַנְתָּ עַל חִבְרָתָהּ. 'אֲנִי וְחִבְרַתִּי טְהוֹרוֹת' – נֶאֱמַנְתָּ עַל חִבְרָתָהּ וְאֵינָה נֶאֱמַנְתָּ עַל עֲצָמָה.

ז. וְכֵן שְׁנֵי אֲנָשִׁים שָׁנְשָׁבוּ, זֶה אוֹמֵר: 'חִבְרֵי כַהֵן', וְזֶה אוֹמֵר: 'חִבְרֵי כַהֵן' – נוֹתְנִין לָהֶן. אָבֵל לְחִזְקָה אֵין נֶאֱמַנִין, עַד שְׂיִהוּ שְׁלֶשָׁה, כְּדֵי שְׂיִהְיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין עַל זֶה וּשְׁנַיִם מְעִידִין עַל זֶה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף אֵין נוֹתְנִין לָהֶן עַד שְׂיִהְיוּ שְׁלֶשָׁה, כְּדֵי שְׂיִהְיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין לָזֶה, וּשְׁנַיִם מְעִידִין לָזֶה. מַעְלִין לְכַהֲנָה לְוִיָּה וְיִשְׂרָאֵלִים עַל פִּי עַד אֶחָד, אָבֵל אֵין מְשִׂיאִין אֶלָּא עַל פִּי שְׁנַיִם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִף אֵינוּ נֶאֱמָן לְהֶאֱכִילוּ בְּתְרוּמָה, עַד שְׂיִהְיוּ שְׁלֶשָׁה, שְׁנַיִם מְעִידִין לָזֶה וּשְׁנַיִם מְעִידִין לָזֶה.

ח. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: אֵימַתִּי? בְּזִמְן שְׂיִישׁ עוֹרְרִין, אָבֵל בְּזִמְן שְׂאִין עוֹרְרִין – מַעְלִין לְכַהֲנָה עַל פִּי עַד אֶחָד, אֵיזְהוּ עֲרֶעֶר? אִם אָמְרוּ: 'הֲאִיךָ קִפֵּץ פְּלוּנִי לְכַהֲנָה, שְׁלֵא נָשָׂא כִפְיוֹ מִמִּיּוֹ, שְׁלֵא נָטַל כִפְיוֹ מִמִּיּוֹ'? – אֵין זֶה עֲרֶעֶר. 'שְׂהוּא בֶן גְּרוּשָׁה אוּ בֶן חִלּוּצָה, עוֹבֵד כּוֹכָבִים, נִתִּין וּמְמַזְר' – הֲרִי זֶה עֲרֶעֶר. רַבִּי





העלה לכהונה על פי עד אחד, רבי יוסי העלה לכהונה על פי עד אחד.

ט. נפלה לעזה בעיר.² רבי יוסי אומר: אין לעזה ראיה, אלא כל שיש לו ערער – יבא ויאמר. רבי שמעון בן גמליאל אמר משם רבי שמעון בן הסגן: מעלין לכהנה על פי עד אחד, ולא על פי עד אחד בלבד אמרו, אלא אפלו אשה, לא כשתבא אשה לבית דין, אלא לכשתאמר, יתנו לו.³

² יצא לעז בעיר שהוא פסול מן הכהונה, אבל אותו לעז יצא רק בעיר, ולא תקום בבית דין.

³ אם היא אומרת על איש שהוא חוץ לבית שהוא כהן, שומעים לה ויתנו לו את תרומתם.



יוֹם שְׁלִישִׁי, ט' שְׁבַט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פָּרָק
יא

ירושלמי

ביצה יא

בבלי

גטין לו

הַרְיָנִי לֹאֲמֹד לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרְיָנִי מִזְכָּה בְּלִמּוּדֵי לְעֹלָוֵי נְשֻׁמַּת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מְנַחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׂתַמְקֵן לְמוֹד זָה.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. שְׁתֵּי חֲזָקוֹת לְכַהֲנָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל – נְשִׂאוֹת כְּפִים וְחִלּוּק
גְּרָנוֹת. וּבְסוּרְיָא וְעַד מְקוֹם שְׁשֻׁלוּחֵי רֹאשׁ חֲדָשׁ מְגִיעִים –
נְשִׂאוֹת כְּפִים אֲבָל לֹא חִלּוּק גְּרָנוֹת. וּבְכָל כְּסוּרְיָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִף אֶלְכָּסְנִדְרִיָּא שֶׁל מְצָרִים בְּרֹאשׁוֹנָה, מִפְּנֵי
שְׁבִית דִּין קְבוּעַ שָׁם. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כְּשֵׁם
שֶׁהִתְרוּמָה חֲזָקָה לְכַהֲנָה בְּחִלּוּק גְּרָנוֹת, כִּךָּ מַעֲשֵׂר רֹאשׁוֹן חֲזָקָה
לְלוּיָהּ בְּחִלּוּק גְּרָנוֹת, וְהִמְחִיל בְּבֵית דִּין – אֵין לוֹ חֲזָקָה
לְכַהֲנָה.



ב. הכל נאמנים להעידה, אפלו בנה אפלו בתה, חוץ ממנה ומבעלה, שאין אדם מעיד על ידי עצמו. אמר רבי זכריה בן הקצב: המעון הזה! לא זזה ידה מתוך ידי משעיה שנכנסו עובדי כוכבים לירושלים ועד שיצאו, ואף על פי כן, יחד לה בית בחצרה, וכשהיא יוצאה – יוצאה בראש בניה, וכשהיא נכנסת – נכנסת בסוף בניה, והיתה נזונת מנכסיו. לא נתיחדה עמו אלא על פי בניה.

ג. נאמן אדם לומר: 'כך אמר לי אבא' – משפחה זו טמאה ומשפחה זו טהורה, שאכלנו בקצצה של בת פלוני לפלוני, ושאמר לו רבו לפלוני: 'צא וטבול לתרומתך, ושהיינו מוליכין חלה ומתנות לפלוני כהן על ידי עצמו', אבל לא על ידי אחר, וכלן, אם היה כותי ונתגיר, עבד ונשתחרר – אין

⁴ נזקקים היו, אם אחד מן האחים נשא אשה שאינה הוגנת לו, הינו שיש לה פסול משפחה, באים בני המשפחה, ומביאים הבית מלאה פרות, ושוקרים אותה באמצע רחבה, ואומרים: אחינו בני ישראל! אחינו פלוני נשא אשה שאינה הוגנת לו, ומתיראים אנו שמא יתערב זרעו בזרענו, בואו וקחו לכם דגמא, אות וסימן, זכרון לדורות שלא יתערב זרעו בזרענו. ובירושלמי קדושין איתא: "התינוקות מלקמים ואומרים: נקצין פלוני ממשפחתו"; ולכן נקראת 'קצצה'.





נאמנים. ואין נאמן לומר: 'דרך היה לפלוני במקום הזה' -
 'מעמד ומספד היה לפלוני במקום הזה'. עובד כוכבים ונתגיר
 עבד ונשתחרר הרי אלו אין נאמנים לומר: 'זכור הייתי בפלוני
 שחיב לפלוני מנה', ודרך פלונית עוברת בשדה פלוני, מפני
 שהוא כממון. רבי יוחנן בן ברוקה אומר: נאמנין.

ד. אמר רבי יוחנן בן ברוקה: נאמנת אשה או קטן לומר:
 'מכאן יצא נחיל זה'. במה דברים אמורים? בזמן שהעידו על
 מעמדן, אבל אם יצאו וחזרו - אין נאמנין; שלא אמרו אלא
 מתוך הפחד ומתוך היראה. אחד אנשים ואחד נשים, אחד
 עבדים ואחד קטנים, נאמנין לומר: 'מקום זה טמא ומקום זה
 טהור'.

ה. רבי יהודה אומר: קטנה בת ישראל שנשבית, אפלו היא בת
 עשר שנים - הרי היא בקדשתה, וכתבתה מאתים, הבא על
 החרשת, ועל השוטה, ועל הבוגרת, ועל מכת עץ - אין להן
 קנס. סומא ואילונית - יש להן קנס.



ו. רבי נחוניא בן הקנה אומר: הבא על אחותו, ועל אחות אביו, ועל אחות אמו, ועל אחות אשתו, ועל אשת אחיו, ועל אשת אחי אביו, ועל הנדה – אין להן קנס. וכן היה רבי נחוניא בן הקנה אומר: יום הכפורים הרי הוא כשבת לתשלומין.

ז. אחד האונס ואחד המפתה. מה בין אונס למפתה? אונס נותן את הצער, והמפתה אינו נותן את הצער. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי אליעזר: זה וזה אין נותנין הצער, מפני שסופה להצטער תחת בעלה. אמרו לו: אין דומה נבעלת ברצון, לנבעלת שלא ברצון.

ח. אף על פי שאמרו: 'אונס נותן מיד', לכשיוציא – אין נותן כלום. רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: נותן כתבה מנה, אף על פי שאמרו: 'מפתה לכשיוציא נותן', אבל בשתה ופגמה – נותן מיד, מה בין נותן מיד לנותן לאחר זמן? נותן מיד, אם מתה – אביה יורשה, נותן לאחר זמן, אם מתה – בעלה יורשה.



ט. אַחַד הָאוֹנֶס וְאַחַד הַמוֹצֵיא שֵׁם רַע שֶׁגִּרְשׁוּ - כּוֹפִין אוֹתוֹ לְהַחְזִיר, אִם הָיוּ כְּהַנִּים - לוֹקִים אַרְבָּעִים. אַחַד הָאוֹנֶס וְאַחַד הַמִּפְתָּה, בֵּין הֵיא בֵּין אָבִיהָ יְכוּלִין לְעַכֵּב, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כב, טז): "אִם מָאֵן יִמָּאֵן אָבִיהָ" וְגו'. וְאוֹמֵר (דְּבָרִים כב, כט): "וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה"; וְלוֹ אֵתָה כּוֹפָה, וְאִי אֵתָה כּוֹפָה לָהּ לִיבָם.

י. קִטְנָה מִבֵּת יוֹם אַחַד וְעַד שֶׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת - יֵשׁ לָהּ מְכָר וְאִין לָהּ קָנֶס. מִשֶּׁתָּבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת וְעַד שֶׁתִּבְגַּר - יֵשׁ לָהּ קָנֶס וְאִין לָהּ מְכָר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ קָנֶס - אִין מְכָר, וְכָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ מְכָר - אִין קָנֶס. וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים: קִטְנָה, מִבֵּת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אַחַד וְעַד שֶׁתִּבְגַּר - יֵשׁ לָהּ קָנֶס.



יום רביעי, י' שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פרק
יב

ירושלמי

ביצה יב

בבלי

גטין לח

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתמון למוד זה.

מסכת כתבות פרק רביעי

א. יפה כח הבעל מכח האב, וכח האב מכח הבעל. יפה כח
הבעל – שהבעל אוכל פרות בחייה, מה שאין כן באב. יפה כח
האב – שהבעל חייב במזונותיה, בפרקונה, ובקבורתה. מקום
שנהגו להספיד – מספיד, מה שאין כן באב.

ב. יפה כח אשה מכח יבמה, ויפה כח יבמה מכח אשה. יפה
כח אשה – שהאשה אוכלת בתרומה, כיון שנכנסה לחפה, אף
על פי שלא נבעלה, מה שאין כן ביבמה. יפה כח יבמה –



שֶׁהָבָא עַל יְבִמְתּוֹ, בֵּין בְּשׁוּגַג בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאַנְס בֵּין בְּרָצוֹן,
אִפְלוּ בְּבֵית אָבִיהָ - קָנָה, מֵה שְּׂאִין כֵּן בְּאִשָּׁה.

ג. הִלֵּךְ הָאָב עִם שְׁלוּחֵיהָ, או עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל, או שֶׁהִלְכוּ
שְׁלוּחֵי הָאָב עִם שְׁלוּחֵי הַבַּעַל, או שֶׁהִיָּתָה לָּהּ חֲצֵר בְּדֶרֶךְ
וְנִכְנְסָה וְלָנָה בְּתוֹכָהּ, או שֶׁנִּכְנְסָה לְחִפָּה שְׂלֵא לְשֵׁם נְשׂוּאִין
וּמִתָּה, אִף עַל פִּי שְׁכַתְּבָתָה אֲצֵל בַּעֲלָהּ - אָבִיהָ יוֹרְשָׁה. מָסֵר
הָאָב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל או שֶׁמָּסְרוּ שְׁלוּחֵי הָאָב לְשְׁלוּחֵי הַבַּעַל, או
שֶׁהִיָּתָה לָּהּ חֲצֵר בְּדֶרֶךְ, וְנִכְנְסָה וְלָנָה בְּתוֹכָהּ, או שֶׁנִּכְנְסָה
לְחִפָּה לְשֵׁם נְשׂוּאִין וּמִתָּה, אִף עַל פִּי שְׁכַתְּבָתָה אֲצֵל אָבִיהָ,
מִתָּה - בַּעֲלָהּ יוֹרְשָׁה. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּכַתְּבָתָהּ, אָבֵל
בְּתֵרוּמָה אֵין אוֹכְלֵת בְּתֵרוּמָה עַד שֶׁתִּכְנַס לְחִפָּה.

ד. נְשִׁבִית - אֵין חֵיב לְפָדוּתָהּ, בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּשָׁבוּיִת
מִלְכוּת, אָבֵל בְּשָׁבוּיִת לְסֻטִים - פּוּדָה. אִם רָצָה לְקַיֵּם - יְקַיֵּם.
וְאִם לֹא - יוֹצִיא וַיִּתֵּן כְּתֻבָּה מְנָה. נְשִׁבִית לְאַחַר מִיתַת בַּעֲלָהּ -
אֵין הִיתּוּמִין חֵיבִין לְפָדוּתָהּ, וְלֹא עוֹד, אֲלֹא אִפְלוּ נְשִׁבִית בְּחַיֵּי
בַּעֲלָהּ, וְלְאַחַר כֵּן מֵת בַּעֲלָהּ - אֵין יוֹרְשִׁים חֵיבִין לְפָדוּתָהּ.





ה. היתה נזונית מנכסיו, וצריכה רפואה – הרי היא כמזונות. רבי שמעון בן גמליאל אומר: רפואה שיש לה קצבה – נתרפא מכתבתה. שאין לה קצבה – הרי היא כמזונות. היו שני בצרת, ואמר לה: 'טלי גיטיך וכתובתיך, צאי ופרנסי את עצמך' – הרשות בידו.

ו. לא כתב לה: 'בנין דכרין דיהוין לך מינאי, אינון ירתון כסף כתובתיך, יתיר על חולקיהון דעם אחוהון'⁵ – תיב, שהוא תנאי בית דין, כל הארצות כותבין כאנשי ירושלים.

ז. נושא אדם אשה, ופוסק עמה: 'על מנת שלא לזון, על מנת שלא לפרנס'. ולא עוד, אלא שפוסק עמה: 'על מנת שתהא זנתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה'. מעשה ביהושע בנו של רבי עקיבא שנשא אשה, ופסק עמה: 'על מנת שתהא זנתו ומפרנסתו ומלמדתו תורה', והיה שני בצורות, עמד וחלק, התחילה קובלת עליו לחכמים, וכשבא לבית דין, אמר להם:

⁵ הבנים הזכרים שיהיו לה ממני, הם ירשו את כסף הכתבה שלך, יותר על חלקיהם שעם אחיהם.





‘היא נאמנת עלי יתר מכל אדם’. אמרה להם: ‘ודאי כך התנה עמי! אמרו לה חכמים: אין כלום אחר הקיצה.

ח. מצוה לזון את הבנות, ואין צריך לומר את הבנים; דברי רבי מאיר. ורבי יהודה אומר: מצוה לזון את הבנים, ואין צריך לומר לבנות, אחר מיתת אביהן, אבל בתי אביהן – אלו ואלו אינן נזונין.

ט. הלל הזקן היה דורש לשון הדיוט, שהיו בני אלכסנדריא מקדשין נשותיהן, ובשעת כניסתן לשוק – באין אחרים וחוטפין אותן מהם, בקשו חכמים לעשות בניהן ממזרין. אמר להם הלל הזקן: ‘הביאו לי כתבת אמון’. ומצא שכתוב בהן: ‘לשתכנסי לחפה, הוי לי לאנתו כדת משה וישראל’; ולא עשו בניהן ממזרים.





י. רבי מאיר הָיָה דוֹרֵשׁ לְשׁוֹן הַדְּיוֹט: הַמְקַבֵּל שָׂדֵה מִחֲבֵרוֹ, וּמִשְׁזָכָה בָּהּ הוֹבִיָּרָה – שָׁמִין לוֹ כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, וְנוֹתֵן לוֹ, שֶׁכָּךְ כּוֹתֵב לוֹ: 'אִם אוֹבִיר וְלֹא אֶעֱבִיד אֶשְׁלֵם בְּמִיטְבָּא'.

יא. רבי יהושע הָיָה דוֹרֵשׁ לְשׁוֹן הַדְּיוֹט: אָדָם מְבִיא קָרְבָן עָשִׂיר עַל אִשְׁתּוֹ, וְכֵן כָּל קָרְבָן וְקָרְבָן שֶׁהִיא חִיֶּבֶת, שָׁכֵן כָּתֵב לָהּ: 'אֲחֵרִיּוֹת דָּאִית לִיךְ עָלַי'. שְׂבָרָה לוֹ מְקַצֵּת כְּתַבְתָּהּ – שְׂבָרָה לוֹ אֶת כָּלָהּ, שֶׁכָּךְ הִיא כּוֹתֶבֶת לוֹ: 'אֲחֵרִיּוֹת דָּאִית לָךְ עָלַי מִן קִדְמַת דְּנָא'.

יב. רבי יהושע בֶּן קִרְחָה הָיָה דוֹרֵשׁ לְשׁוֹן הַדְּיוֹט: הַמְלִוָּה אֶת חֲבֵרוֹ עַל הַמְשָׁכוֹן – לֹא יִמְשְׁכֵנוּ יוֹתֵר מִחֻבּוֹ, שֶׁכָּךְ כּוֹתֵב לוֹ: 'תְּשַׁלְּמֶתָא דָּאִית לָךְ עָלַי, כָּל קָבֵל דִּיכִי'.

יג. רבי יוסי הגלילי הָיָה דוֹרֵשׁ לְשׁוֹן הַדְּיוֹט: מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לַעֲשׂוֹת כְּתָבָה מְלוּוָה – גּוֹבִין מְלוּוָה. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְכַפֵּל – אֵין גּוֹבִין אֶלָּא מִחֲצָה.

⁶ אם אשאיר את השדה פורה ולא אעבדנה אשלם בְּמִיטְבָּא.





יד. אבי הבן שנעשה ערב לכתבת כלתו, אם יש נכסים לבן - גובין משל בן, ואם לאו - גובין משל אב. עשה האב בית או שדה אפותיקי לכתבת כלתו - בין כך ובין כך גובין מהן.

טו. מי שיצא בנו למדינת הים, ושמע שמת בנו, ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים, ואחר כך נודע שבנו קיים - מתנתו מתנה. רבי שמעון בן מנסיא אומר: אין מתנתו מתנה, שאלו היה יודע שבנו קיים, לא היה כותבן. היה חולה ומטל במטה, אמרו לו: 'נכסים למי?' אמר להם: 'דמיתי שיש לי בן, עכשיו שאין לי בן - נכסי לפלוני'. ואחר כך נודע שיש לו בן - לא אמר כלום. היה חולה ומטל במטה, אמרו לו: 'נכסיך למי?' אמר להם: 'דמיתי שאשתי מעברת, עכשיו שאין אשתי מעברת - נכסי לפלוני', ואחר כך נודע שאשתו מעברת - לא אמר כלום.

טז. גר שמת, ובזבזו ישראל את נכסיו, ואחר כך נודע שיש לו בנים במדינת הים, או שאשתו מעברת - כלם חייבין להחזיר. החזירו הכל ומתו בניו, או הפילה אשתו: מחזיק בשניה - זכה. בראשונה - לא זכה.





יז. הבנות, בין שנשאו עד שלא בגרו, ובין בגרו עד שלא נשאו – אבדו מזונותיהן, ולא אבדו פרנסתן; דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף אבדו פרנסתן. כיצד הן עושות? שוכרות להן בעלים ומוציאים להן פרנסתן.

יח. אחד נכסים שיש להן אחריות, ואחד נכסים שאין להן אחריות – מוציאים למזון אשה ובנות. דברי רבי. רבי שמעון בן אלעזר אומר: נכסים שיש להם אחריות – מוציאים לבנות מן הבנים, ולבנות מן הבנות, ולבנים מן הבנים, ולבנים מן הבנות, בנכסים מרבים, אבל לא לבנים מן הבנות בנכסים מועטים. נכסים שאין להם אחריות – מוציאים לבנים מן הבנות, לבנות מן הבנות, אבל לא לבנות מן הבנים, בין ששעבד האב בחייו בין ששעבדו היורשין אחר מיתת אביהן – אין נפרעין מהן לענין כתבה, אבל לפרנסה גובין מהן.



יוֹם הַמִּישֵׁי, יא שְׁבַט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פָּרָק
יג

ירושלמי

ביצה יג

בבלי

גטין לט

הַרְיֵנִי לוֹמֵד לְקַיֵּם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרְיֵנִי מִזְבֵּחַ בְּלִמּוּדֵי לְעֹלָוֵי נִשְׁמַת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מְנַחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׂתַמְקֵן לַמּוֹד זֶה.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פָּרָק חֲמִישִׁי

א. הַבּוֹגֵרֶת כְּתֻבֵּיעָה, וְנוֹתְנִים לָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ, אִם הִתָּהּ
קִטְנָה – בֵּין הִיא בֵּין אָבִיהָ יְכוּלִין לַעֲכָב. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר:
נוֹתְנִין לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה. בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים? מִן הָאֲרוּסִין,
אֲבָל מִן הַנְּשׂוּאִין – מוֹדָה רַבִּי טְרַפּוֹן שְׁנוֹתְנִין לָהּ מִחֻצָּה חֲלִין,
וּמִחֻצָּה תְּרוּמָה. בַּמָּה דְּבָרִים אָמוּרִים? בְּכַת כֹּהֵן לְכֹהֵן, אֲבָל
בֵּת יִשְׂרָאֵל לְכֹהֵן – דְּבָרֵי הַכֹּל מִחֻצָּה חֲלִין וּמִחֻצָּה תְּרוּמָה. רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָה אוֹמֵר: שְׁתֵּי יְדוֹת תְּרוּמָה וְאֶחָד חֲלִין. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר: נוֹתְנִים לָהּ הַכֹּל תְּרוּמָה, וְהִיא מוֹכֶרֶת וְלוֹקַחֶת

בדמיה חלין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מקום שהזכרו
שם תרומה - נותנין לה כפלים חלין. זו משנה ראשונה!
רבתינו אמרו: אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה,
והיבמה עד שתבעל, ואם מתה - בעלה יורשה. אמר רבי
מנחם בן נפח משום רבי אליעזר הקפר: מעשה ברבי טרפון
שקדש שלש מאות נשים להאכילן בתרומה, שהיו שני בצרת.
וכבר שלח יוחנן בן בג בג אצל רבי יהודה בן בתירה לנציבים,
אמר לו: שמעתי עליך שאתה אומר - 'בת ישראל המאוסת
לכהן אוכלת בתרומה', שלח לו ואמר לו: 'מחזק הייתי בך
שאתה בקי בחדרי תורה, לדון קל וחמר אי אתה יודע? ומה
שפחה כנענית שאין ביאתה קונה אותה לאכל בתרומה, כספה
קונה אותה להאכילה בתרומה, בת ישראל שהביאה קונה
אותה להאכילה בתרומה, אינו דין שיהא כסף קונה אותה
להאכילה בתרומה? אבל מה אעשה? שהרי אמרו חכמים:
אין ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה עד שתכנס לחפה, אם
מתה - בעלה יורשה'.



ב. יבמה מה היא למזונות? כל זמן שנתחייב הבעל - יבמין חייבין, לא נתחייב הבעל - אין היבמין חייבין. מעשה ידיה של מי? אם היתה נזונת משלהן - הרי הן שלהן. ואם לאו - הרי הן של עצמה. בין כך ובין כך של עצמה. המקדיש מעשה ידי אשתו - הרי זה מעלה לה פרנסה מתוכן, והשאר הקדש.

ג. מלאכות שהאשה עושה לבעלה: שבעה גופי מלאכות מנו, ושאר לא הצרכו למנות. אין כופה לעשות לאביו, ולא לבנו, ולהטיל לפני בהמתו, אבל כופה לתן תבן לפני בקרו, מקום שלא נהגו אחת מכל אלו - אינו יכול לכופה. רבי יהודה אומר: אף אין כופה לעשות בפשתן, מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרביט את השפתים. נדרה שלא להניק את בנה - בית שמאי אומרים: שומטת דד מפיה. ובית הלל אומרים: כופה ומניקתו. נתגרשה - אין כופין אותה להניק. אם היה בנה מכירה - נותנין לה שכרה, וכופה ומניקתו מפני הסכנה. אין האיש כופה את אשתו שתניק את בן חברו, ואין האשה כופה את בעלה שתניק את בן חברתה.





ד. המדיר את אשתו מתשמיש המטה, בית שמאי אומרים: שתי שבתות כיוּלְדָה נקבה. בית הלל אומרים: שבת אחד כיוּלְדָה זכר, וכימי נדתה. יתר על כן – יוציא ויתן כתובה.

ה. הפועלים – שתיים בשבת. במה דברים אמורים? בעושיין מלאכה בעירן, ואם עושיין מלאכה בעיר אחרת – פעם אחת בשבת. החמרים – אחת לשתי שבתות. הגמלין – אחת לשלשים יום. הספנין – אחת לששה חודשים.

ו. המורדת על בעלה – פוחתין לה מכתבתה שבעה דינרים בשבת. רבי יהודה אומר: שבעה טרפעיקים, זו משנה ראשונה: רבותינו התקינו, שיהו מכריזין עליה ארבע וחמשה שבתות, זו אחר זו, פעמים בשבת, ושולחין לה בית דין: 'הוי יודעת, שאפלו כתבתך מאה מנה – הפסדת'. אחת ארוסה ואחת נשואה ואחת שומרת יכם, אפלו נדה אפלו חולה.

ז. המשרה את אשתו על ידי שלישי – לא יפחות לה מקבים חטין, או מארבע קבין שעורים, וכלם במדת איטלקי, ואפלו





נָדָה וְאַפְלוּ חוּלָה וְאַפְלוּ שׁוֹמֵרֵת יָבָם. נוֹתֵן כּוֹס חֶבֶת וּקְדָרָה,
פֶּךָ נֵר וּפְתִילָה. יֵין אֵין לָהּ - שְׂאִין נְשׁוּתִיהֶן שֶׁל עֲנִיִּים שׁוֹתוֹת
יֵין. כֵּר אֵין לָהּ - שְׂאִין נְשׁוּתִיהֶן שֶׁל עֲנִיִּים יִשְׁנוֹת עַל כֵּר.

ח. מוֹתֵר מְזוֹנוֹת לְבַעַל. וּמוֹתֵר בְּלֹאוֹת שֶׁל אִשָּׁה. הֶעֱשִׂיר -
עוֹלָה עֲמוּ. הֶעֱנִי - אֵין יוֹרֶדֶת עֲמוּ. מַעֲשֶׂה בְּכַתּוֹ שֶׁל נִקְדִּימוֹן
בֶּן גִּוְרִיּוֹן שֶׁפָּסְקוּ לָהּ חֲכָמִים חֲמֵשׁ מֵאוֹת דִּינָרֵי זָהָב בְּכָל יוֹם
לְקַפֵּת בְּשָׂמִים, וְלֹא הִיָּתְהָ אֵלָא שׁוֹמֵרֵת יָבָם. אָף הִיא קָלְלָה
אוֹתָם, אִמְרָה לָהֶם: כֶּךָ תִּפְסְקוּ לְבִנְוֹתֵיכֶם! אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן
רַבִּי צְדוֹק: אִרְאֶה בְּנַחְמָה אִם לֹא רְאִיתִיהָ שֶׁמְלַקְטֶת שְׁעוּרִים
תַּחַת טְלָפֵי סוּסִים בְּעֶכוּ, קָרָאתִי עָלֶיהָ מִקְרָא זֶה (שִׁיר הַשִּׁירִים א,
ח): "אִם לֹא תִדְעֵי לָךְ הִיָּפָה בְּנָשִׁים" וְגו'.



יום שישי, יב שבט תשע"ו

רמב"ם

הלכות
מעשרות פרק
ב'

ירושלמי

ביצה יד

בבלי

גטין מ'

הריני לומד לקיים מצוות בוראי, והריני מזכה בלמודי לעלוי נשמת
רבי אליעזר שלמה בן רבי מנחם זאב, זכותו יגן עלינו, שתקון למוד זה.

מסכת כתבות פרק שישי

א. מי שמת, והניח בנים ובנות, בזמן שהנכסים מרביץ – הבנים ירשו והבנות נזונות ומתפרנסות. כיצד הבנים ירשו? אין אומרים: 'אלו היה אביהם קיים היה נותן להם כף וכד'; אלא רואים את אחד כאלו הוא אביהם ונותנים להם. כיצד הבנות נזונות ומתפרנסות? אין אומרים: 'אלו היה אביהן קיים היה נותן להן כף וכד'; אלא רואין שפנגדן היאך מתפרנסות, ונותנין להן. רבי אומר: כל אחת ואחת נוטלת עשור נכסים. רבי יהודה אומר: אם השיא את בת הראשונה – ינתן לשנייה,



כְּדָרְךָ שֶׁנָּתַן לְרֵאשׁוֹנָה. אָמְרוּ לוֹ: יֵשׁ שְׁמַשׁיָא אֶת בֵּתוֹ וְנוֹטֵל מְעוֹתָיו, וְיֵשׁ שְׁמַשׁיָא אֶת בֵּתוֹ, וְנוֹתֵן אַחֲרֶיהָ מְעוֹת. וְכֵן הָיָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַמַּשְׁיָא אֶת בֵּתוֹ סֵתָם - לֹא יִפְחוֹת לָהּ מִחֲמַשׁ סְלָעִים, שֶׁבְּרֵאשׁוֹנָה הָיָה לוֹקַח לָהּ כָּל צָרָפָה.

ב. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ שְׁנֵי סְלָעִים, נַעֲשׂוּ שְׁשָׁה דִּינָרִים, מֵה שִׁחְתָּן פּוֹסֵק - פּוֹסֵק פְּחוֹת חֲמֵשׁ, חוּץ מִמֵּאֲתִים לְבִתּוּלָה וּמְנָה לְאִלְמָנָה. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ זָהָב - הָרִי הוּא כְּכֹלִים. דִּינָרֵי זָהָב - הָרִי הֵן כְּכֹסְפִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: וְכֵן הוּא הַדְּבָר, בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא נִהְיָה שְׁלֵא לְפָרְטֵן דִּינָרֵי זָהָב - שְׁמִין אוֹתָן וְהָרִי הֵן בְּשׁוּיֵיהֶן, וְהַזָּהָב - הָרִי הוּא כְּכֹלִים.

ג. הַכְּנִיסָה לוֹ, בֵּין שׁוֹם בֵּין כְּסָפִים, וְנָתַן עֵינָיו לְגִרְשָׁה - הִיא לֹא תֹאמֵר לוֹ: 'תֵּן לִי שׁוּמִי', וְהוּא לֹא יֹאמֵר לָהּ: 'טְלִי כְּסָפְךָ', אֲלָא נוֹטֵלֶת מֵה שֶׁכָּתַב לָהּ בְּכַתְּבָתָהּ.

ד. פְּסָקָה לְהַכְנִיס לוֹ כְּסָפִים, סְלָעָה נַעֲשָׂה שְׁשָׁה דִּינָרִים, חָתָן מִקְבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִּינָרִים לְמָנָה לְקַפֵּת בְּשָׂמִים. אָמַר רַבִּי יוֹסִי:





וכן כל מקום שנהגו שלא לפחות מן השום, ושלא להוסיף על הכספים – אין משנין ממנהג המדינה.

ה. פסקה להכניס לו חמש מאות דינר שום, וכתב לה אלה דינר בכתבתה, אם עשתה קיצתה – נוטלת מה שכתוב לה. ואם לאו – גורע כנגדן שלש דינרין לכל סלע וסלע. פסקה להכניס לו חמש מאות דינרי כספים, וכתב לה אלה דינר בכתבתה, אם עשתה קיצתה – נוטלת מה שכתוב לה, ואם לאו – גורעת כנגדן חמשה דינרין לכל סלע וסלע. הכניסה לו אלה דינר בכתבתה, וכתב לה שום משנים עשר מנה, אם עשתה קיצתה – נוטלת מה שכתוב לה. ואם לאו – לא יפחות לכתולה ממאתים ולא למנה ממנה.

ו. המשיא את בתו, ופסק עם חתנו שיעמד ערם ויכסנה, אין אומרים: 'יעמוד ערם ויכסנה', אלא מכסה את הראוי לה. וכן המשיאין את היתומה – לא יפחתו לה מחמשים דינר, ואם יש בכיס – מפרנסין אותה לפי כבודה.





ז. יתומה שהשיאה אמה או אחיה וכתבו לה מאה או חמשים זוז אף על פי שכתב להן הבעל: 'דין ודברים אין לי עמהם', יכולה היא כשתגדיל להוציא מידם מה שראוי להנותן לה. האיש פוסק על ידי בתו, ואין האשה פוסקת על ידי בתה.

ח. יתום ויתומה שמבקשין להתפרנס - מפרנסין את היתומה ואחר כך מפרנסין את היתום, מפני שהאיש דרכו לחזר על הפתחים ואין האשה דרכה לחזר.

ט. יתום ויתומה שמבקשין לינשא - משיאין את היתומה תחלה, ואחר כך משיאין את היתום; מפני שבשפתה של אשה מרבה משל איש. יתום שמבקש לישא - שוכרין לו בית, ומציעין לו מטה, ואחר כך משיאין לו אשה, שנאמר (דברים טו, ח): "די מחסורו אשר יחסר לו"; די מחסורו - 'זה הבית'. אשר יחסר - 'זה המטה והשלחן'. לו - 'זו אשה'; שנאמר להלן - (בראשית ב, יח): "אעשה לו עזר כנגדו", מה "לו" האמור להלן - 'אשה', אף "לו" האמור כאן - 'אשה'.





י. המְשָׁלִישׁ מְעוֹת לַחֲתָנּוֹ לְקַח בְּהֵן שְׂדֵה לְבָתּוֹ, וְהִיא אוֹמֶרֶת:
 'תָּנּוּ לְבַעֲלֵי מִן הָאֲרוּסִין' - יַעֲשֶׂה הַשְּׁלִישׁ מֵה שֶׁהוֹשֵׁלֵשׁ בְּיָדּוֹ.
 'מִן הַנְּשׂוֹאִין' - הָרְשׁוֹת בְּיָדָהּ; וְדַבְּרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי
 אוֹמֵר: אִם הֵיְתָה קֶטְנָה, בֵּין מִן הָאֲרוּסִין בֵּין מִן הַנְּשׂוֹאִין -
 יַעֲשֶׂה שְׁלִישׁ מֵה שֶׁהוֹשֵׁלֵשׁ בְּיָדּוֹ. אִם הֵיְתָה גְדוֹלָה, בֵּין מִן
 הַנְּשׂוֹאִין בֵּין מִן הָאֲרוּסִין - הָרְשׁוֹת בְּיָדּוֹ.

יא. הָאוֹמֵר: 'תָּנּוּ שְׁקָל מִנְכָסֵי לְבָנִי בַשַּׁבָּת', וְרֵאוּיָן לְתַן לָהֶן
 סֶלַע - נוֹתְנִין לָהֶם סֶלַע. וְאִם אָמַר: 'אֵל תָּתְנּוּ לָהֶם אֶלֶּא שְׁקָל'
 - אֵין נוֹתְנִין אֶלֶּא שְׁקָל. אִם אָמַר: 'אִם מִתִּי יִרְשׁוּ אַחֲרַיִם
 תַּחֲתֵיהֶן', בֵּין שְׁאָמַר 'תָּנּוּ' בֵּין שְׁאָמַר 'אֵל תָּתְנּוּ' - אֵין נוֹתְנִין
 לָהֶם אֶלֶּא שְׁקָל. 'לְמִזּוֹן אִשָּׁה וּבָנוֹת' - בֵּין שְׁאָמַר 'תָּנּוּ' בֵּין
 שְׁאָמַר 'אֵל תָּתְנּוּ' - נוֹתְנִין לָהֶן סֶלַע. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
 אוֹמֵר: הִיָּה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר - הָאוֹמֵר: 'תָּנּוּ שְׁקָל מִנְכָסֵי לְבָנִי
 בַשַּׁבָּת', וְהֵן רֵאוּיָן לְטוֹל סֶלַע - נוֹתְנִין לָהֶם שְׁקָל, וְהַשְּׂאָר -
 מִתְּפָרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים: נְזוּנִין וְהוֹלְכִין עַד
 שִׁיְכָלוּ נְכָסֵיו, וְהַשְּׂאָר מִתְּפָרְנְסִין מִן הַצְּדָקָה.



שִׁבְת קִדְשׁ, יג שְׁבַט תשע"ו

רמב"ם

הלכות מעשׂו
שני פֶּרֶק א'

ירושלמי

ביצה טו

בבלי

גטין מא

הַרִיגִי לֹאֲמֹד לְקַיִם מִצְוֹת בּוֹרְאִי, וְהַרִיגִי מִזְבֵּחַ בְּלִמּוּדֵי לְעֹלֹי נִשְׁמַת
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה בֶּן רַבִּי מְנַחֵם זָאב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁתַּמְכֹן לַמּוֹד זֶה.

מִסְכַּת כְּתוּבוֹת פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד פְּרָנָס, וּבְכֹהֲנֵת שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים; דְּבָרֵי
רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: בְּיִשְׂרָאֵל, חֳדָשׁ אֶחָד - יָקִים.
שְׁנַיִם - יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ. וּבְכֹהֵן, שְׁנַיִם - יָקִים. שְׁלֹשָׁה -
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָהּ.

ב. הַדִּירָה שְׁלֹא תִטְעַם אֶחָד מִכָּל הַמֵּינִין, בֵּין מֵאֲכָל רַע בֵּין
מֵאֲכָל יָפֵה, אִפְלוּ לֹא טַעְמָה אוֹתוֹ הַמֵּין כָּל יָמֶיהָ - יוֹצִיא וְיִתֵּן



כתבה. אמר רבי יהודה: רוצות בנות ישראל שלא לטעם תבשיל ופרות, ואל יצאו יום אחד מתחת בעליהן.

ג. הדירה שלא תתקשט באחד מכל המינין, אפלו היא ילדה והדירה שלא תלבש בגדי זקנה, אפלו היא זקנה והדירה שלא תלבש בגדי ילדה – יוציא ויתן כתבה. רבי יוסי אומר: בעניות שלא נתן קצבה, ובעשירות שלשים יום. הדירה שלא להשאיל נפה וכברה רחים ותנור – יוציא ויתן כתבה, מפני שמשיאתו שם רע בשכנותיה. וכן היא שנדרה שלא להשאיל נפה וכברה רחים ותנור – תצא שלא בכתבה, מפני שמשיאתו שם רע בשכנותו.

ד. הדירה שלא תלך לבית האכל או לבית המשתה – יוציא ויתן כתבה; שלמחר תהא מטלת ואין כל בריה סופנה. היה רבי מאיר אומר: מה תלמוד לומר (קהלת ז, ב): "ויהי יתן אל לבו" – דברים של מיתה; עביד – דיעבדון לך. לוי – דיליון לך. ספוד – דיספדונך. קבר – דיקברונך, שנאמר (שם): "טוב ללכת אל בית אכל".





ה. הַדִּירָה שְׁתָּהָא מְטַעֲמַת תְּבַשִּׁילָה לְכָל אָדָם, או שְׁתָּהָא מְמַלְאָה וּמַעְרָה לְאַשְׁפָּה, וְשִׁתְּאֵמַר לְכָל אָדָם דְּכָרִים שְׂבִינוּ לְבִינָה – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָה; מְפַנֵּי שְׁלֵא נְהַג עֲמָה כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל. וְכֵן הִיא יוֹצֵאָה וְרֵאשָׁה פְּרוּעַ, יוֹצֵאָה וּבְגָדֶיהָ פְּרוּמִים, וְלִבָּה גַם בְּעַבְדֶּיהָ וּבְשִׁפְחוֹתֶיהָ וּבְשִׁכְנוֹתֶיהָ. יוֹצֵאָה וְטוֹוָה בְּשׁוּק, רוֹחֲצַת וּמְרַחֲצַת בְּמַרְחֵץ עִם כָּל אָדָם – תִּצַּא שְׁלֵא בְּכַתְבָּה מְפַנֵּי שְׁלֵא נְהַגָּה עִמּוֹ כְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אִם הָיָה יוֹדֵעַ בָּהּ שְׁמִדִּירָה וְאִינָה מְקִימַת – אֵל יִשְׁנָה וְיִדִּירָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר: אִם הָיָה יוֹדֵעַ בָּהּ שְׁאִינָה קוֹצָה לָהּ חֵלָה – יוֹצִיא וְיִתְקַן אַחֲרֶיהָ. אִיזוֹ הִיא קוֹלְנִית? כָּל שְׁמִדְבַּרְת בְּבֵיתָהּ, וְחִבְרוֹתֶיהָ שׁוֹמְעִין אֶת קוֹלָהּ.

ו. כָּל אֱלוֹ נָשִׁים שְׁעַבְרוּ עַל הַדַּת – צְרִיכוֹת הַתְּרָאָה, וְיוֹצֵאוֹת שְׁלֵא בְּכַתְבָּה. לֹא הַתְּרָה בְּהֵן – יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָה. כָּל אֱלוֹ שְׁאֵמְרוּ יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתָבָה – אֵין צְרִיךְ לוֹמַר מְאֵתִים לְכַתּוּלָהּ וּמְנָה לְאַלְמָנָה, אֶלָּא יִתֵּר עַל כֵּן, אֶפְלוּ כְּתַבְתָּה מְאָה מְנָה – אַבְדָּה אֶת הַכֹּל, וְנוֹטְלַת בְּלָאִיוֹת שְׁמוֹצֵאָה לְפָנֶיהָ.





ז. המקדש את האשה על מנת שאין עליה נדרים, ונמצא עליה נדרים - אינה מקדשת. הלכה אצל חכם והתיר לה את נדרה - הרי זו מקדשת. כנסה סתם ונמצאו עליה נדרים - תצא שלא בכתבה. הלכה אצל חכם והתיר לה את נדרה - הרי זה יקים, על מנת שאין בה מומין - אינה מקדשת. הלכה אצל רופא ורפאה - הרי זו מקדשת. כנסה סתם ונמצאו בה מומין - תצא שלא בכתבה. באלו נדרים אמרו? דברים שיש בהם ענוי נפש, כגון שנדרה שלא תאכל בשר, ושלא תשתה יין, ושלא ללבש בגדי צבעונין.

ח. כל המומין הפוסלין בכהנים - פוסלין בנשים. יתר עליהן הנשים - ריח הפה, וריח זעה, ושומא שאין לה שער.

ט. האומר לחברו: 'קדש לי בתך זו על מנת שאין בה מומין'. אמר לו: 'בתי זו, חולה היא, שוטה היא, נכפית היא, משעממת היא'; היתה בה מום אחד מהן, וסנפה בין המומין - הרי זה מקח טעות. מומין הללו ומום אחר עמהן - אין זה מקח טעות. מודים חכמים לרבי מאיר במומין שדרפן להולד





עָמָה, שָׁאֵף עַל פִּי שְׁהִיא אֶצֶל בַּעֲלָהּ, אָבִיָּה צָרִיף לְהִבִּיא רְאִיָּה.
כְּנֶסֶה סֶתֶם וְנִמְצְאוּ בָּהּ מוֹמִין וְנִדְרִים – הֲרִי זֶה יְקִיָּם.

י. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: נִסְמִית עֵינֹו, נִקְטָעָה יָדוֹ,
וְנִשְׁבְּרָה רַגְלוֹ, מוֹמִין גְּדוֹלִין הֵן – יוֹצִיא וַיִּתֵּן כְּתָבָהּ. אֵיזְהוּ
מְקַמֵּץ? זֶה בּוֹרְסִי. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: זֶה הַמְקַמֵּץ צוֹאָהּ. מְצַרְף
נַחֲשֶׁת – זֶה הַמַּחֲתִיף נַחֲשֶׁת מַעֲקָרוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן רַבִּי יְהוֹדָה
אוֹמֵר: בַּעַל פּוֹלִיפּוֹס – זֶה רִיחַ הַפֶּה.

יא. אֵימָתִי אָמְרוּ 'יוֹצִיא וַיִּתֵּן כְּתָבָהּ'? בְּזִמְן שֶׁהוּא רוֹצֵה וְהִיא
אֵינָה רוֹצֵה, הִיא רוֹצֵה וְהוּא אֵינּוּ רוֹצֵה. אִם הָיוּ שְׁנֵיהֶם רוֹצִים
– יְקִימוּ. מִכָּה שְׁחִין, וְאָף עַל פִּי שְׁשְׁנֵיהֶם רוֹצִים – לֹא יְקִימוּ.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: מְצָאֵנִי זָקֵן אַחַד מֵאֲנָשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם
סָמוּךְ לְצַפּוֹרִי, וְאָמַר לִי: עֲשֵׂרִים וְאַרְבָּעָה מְכֵי שְׁחִין הֵן, וְכֻלָּן
אָמְרוּ חֲכָמִים: תִּשְׁמִישׁ קֶשֶׁה לָהֶן, וּבַעֲלֵי רֵהֶתָן קֶשֶׁה מִכְּלָן.



נִתֵּן לְקַבֵּל אֶת הַגְּלִיּוֹן מֵדֵי שְׁבוּעַ בְּאִמְצָעוֹת הַדּוּא"ל





breslovinternational@gmail.com

